

QƏLƏMİ VƏ FIRÇANI SİLAHLA ƏVƏZ EDƏN İGİD...

XOŞBƏXT RUHLARDAN BİRİ...

Adətən döyüş yolu keçmiş, barıt qoxusu duymuş hər bir vətən övladı barəsində yazı yazmaq istəyərkən, öncə onunla bağlı xatirələrimi vərəqləyirəm. Çünki mən daha çox tanıdığım, təmasda olduğum, gözlərimin önündə şəhidlik zirvəsinə yüksələn və yaxud sağlamlığını itirən insanlardan yazı yazıram. Ona görə də bu yazılar mənim bir növü xatirələrim olur. Bu dəfə isə əksinədir, mən onu tanıyanların xatirələrinə söykənirəm...

Elə yaxın günlərin söhbəti... Köhnə həmkarlarımdan ola jurnalistlərdən biri ilə müharibənin "daş" dövründən - Böyük Savaşımızın Birinci dönməindən danışırıd. Qarabağ uğrunda vuruşan, şəhidlik zirvəsinə ucalan və qazi olan tanıdqlarımızı yada salıb...xatirələrimizi təzələyirdik... Necə dəyərlər , söz- sözü çəkdi.... Döyüş meydanlarında görüb tanıdığımız qələm, fırça sahiblərini, eləcə də mədəniyyətimizin digər sahələrində çalışan və könüllü səngərə gələn igidlərimizin adlarını dilə getirmişdik... Elə bu da , yeni edilən söhbət də mənə onu xatırlatdı... Məhz bu xatırlama yaddaşıma işıq saldı. Yadıma düşdü ki, bu gün, yeni iyunun 20 onun ŞƏHİD olduğu gündür!

.Yeri gəlmişkən qeyd edirəm ki, onunla mənə doğmalarından biri, yeni tanınmış şair -publisist, yaxın dostlarımdan biri olan Adil Şirin tanış etmişdi. Məhz Adilin söhbətlərindən Vətənin ən qeyrətli oğullarından biri olan Elçinin mülkü həyatından və döyüş yolundan xəbərdar olmuşdum...

Həmin anları yenidən xatırlayıram...

Telefonuma zəng gəldi. Məni bir anım tədbirinə dəvət etdilər. Təbii ki, söhbət şəhiddən gedirdi və üstəlik də dəvət edən qələm, ürək dostum idi. Mən tərəddüd etmədən deyilən saatda deyilən ünvana gəldim. Qarşısında dayandığım əzəmətli bina adamda rəsmi bir özünütoparla hissi yaratsa da, amma binanın qarşısındakı qara paltarlı bir ananın çöhrəsi məni o rəsmiyyətdən çəkib çıxardı. Həmin qara paltarlı anaya yaxınlaşdım. Bu, anım günü keçirilən Elçin Müzəffər oğlunun anası Valide xanım idi. Onun gözələrinin içində kök salmış qürur hissənin üstünü bir kölgə almışdı, özü də qalın bir kölgə. Mənə elə gəldi ki, bu təkə oğul itkisinin ağırı-acısı deyildi. Burada başqa səbəb də var idi. Ona görə də bir az ehtiyatla yaxınlaşıb Valide xanımla görüşürəm. Əvvəldən tanıdığım və mənə doğma olan kürekəni Adilin uşaqlarıyla, ömür-gün yoldaşı Şəhla xanımla hal-xoş edirəm. Birdən hardansa elə bil içimdə qərribə bir hissə baş qaldırır. Adil, onun uşaqları (Elgiz və Nərgiz), ailəsi, o cümlədən mənimlə qonşu olan insanlar bu binanın qarşısında nəyə görə dayanıblar? Sanki içimdəki sualı Adilin oğlu Elgiz üzündən oxuyur və yavaş səslə pıçıldayır:

- Əbülfət əmi, anım gününə gəldiyiniz Elçin mənim dayımdı!

Bəli, məhz həmin o söz, həmin o sakit, amma qətiyyətli təqdimat məni sanki yuxudan ayıltı. Özümü toparlayıb Şəhla xanıma, şəhidin doğmaları Qəzənfər kişiye, Rəfaelə, Zeynəb xanıma da başsağlığı verdirdi. Allahdan səbr dilədim və deyilən vaxtda Respublika Hərbi Prokurorluğunun binasında yerləşən Memorial muzeyin qapıları açılır. Bizi içəri dəvət edən polis mayoru, DİN-nin istintaq qrupunun əməliyyatçısı Tahir Kazimov məlumat verməyə başlayır. Onun söylədiklərindən aydın olur ki, bu muzey Respublika Hərbi prokuroru Xanlar Vəliyevin təşəbbüsü ilə yaradılıb. Muzeyin tərtibat işləri isə millət vəkili Refael Hüseynovun fikirləri əsasında reallaşmış. Məhz Xanlar müəllimin və Refael müəllimin bilavasitə yaxından iştirakları ilə burada möhəşəm bir muzey yaradılıb. Muzeyin ayrı-ayrı guşələrinə baş çəkirik. Arxivimizin müxtəlif zamanları fotolarla, rəsmi sənədlərin çıxarışı ilə, həmçinin maddi

mədəni sübutlarla bəzədilib. Burada Güllüstan, Türkmənçay müqavilələrinin, 1905-ci il, həmçinin 1918-ci il erməni fitnəkarlıqları ilə bağlı, 1937-ci il repressiyaları ilə əlaqəli və nəhayət, Qarabağ savaşı ilə bağlı bir-birindən maraqlı stendlər və təbii ki, maddi nümunələr nümayiş etdirilir.

Onu da vurğulayım ki, burada Xocalı ilə bağlı xüsusi guşə, Xocalının məktəti və torpaqlarımızın işğalı ilə əlaqəli yazılmış çoxlu sayda kitablar da tamaşaçılara təqdim olunur. Həmin kitablar arasında Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın "Xocalı

ya ədalət" kitabının hər bir cildi diqqətimizi xüsusi çəkdi.

Bu da Elçin Müzəffər oğlu Baxşəliyevin güşəsi... Əvvəldə dediyi kimi, mən onun barəsində həmin ana qədər heç bir bilgiyə malik olmamışam. Məhz həmin guşədə olanda Elçini gec tanıdığım üçün daxilən sıxıldım və burada nümayiş etdirilən əşyalara, yeni Elçinə aid maqintofona, qələmə, fırçaya, onun çəkdiyi rəsmlərə, onun yazdığı şeirlərə uzun bir sükut içərisində tamaşa etdim və öyrəndim ki...

Elçin Ağdam rayonunun Boyəhmədli kəndində doğulmuşdu. Bütün yaşlıları kimi, o da orta məktəbi bitirdikdən sonra sovet ordusunda hərbi xidmət keçmiş, yalnız ordudan təxris edildikdən sonra Gəncə şəhərindəki İnşaat texnikumunda təhsil alaraq Ağdama qayıdıb, rayonun Qarabağ adına sovxozunda əmək fəaliyyətinə başlamışdı. Amma buna qədər kənddə də, oxuduğu məktəbdə də hamı Elçini rəssam kimi, şair kimi tanıyırdı. Onun çəkdiyi təbiət lövhələri, portretlər böyük ürayindən, duyumundan xəbər verirdi. İçindəki vətən sevgisi və bir də Allahın bəxş etdiyi istedad fırça ilə dəyə bilmədiklərini qələmlə pıçıldamağa imkan vermişdi. O, həm də gözəl şeirlər yazırdı.

Mən onun çəkdiyi şəkillərin, yazdığı şeirlərin hər birində təkə ürək yox, duyum yox, həm də sonsuz bir sevgi gördüm. Yəqin elə bu sevgi də onu silaha sarılmağa məcbur edib. Çünki erməni işğalı başlayananda Elçin Baxşəliyev də doğulduğu kəndin müdafiəsinə qalxıb. O da Boyəhmədliyə yaradılmış özünümüdafiə batalyonunun əsgəri olub. Döyüşdə heç kimdən geri qalmayan Elçin Müzəffər oğlu 1993-cü ilin sentyabr ayının 11-də rayonun Papravəndə kəndi ətrafında gedən döyüşlərdə yaralanıb, müalicə üçün Topçubaşov adına Eksperimental Cərrahiyyə İnstitutunda müalicə olunaraq 3-cü qrup əlil kimi ailəsinin yanına qayıtdı. Amma...g

Ailəsinə, doğmalarına baş çəkən Elçin yenicə doğulmuş oğlu Altunbəyi bağrına basıb öpdü. Sanki onunla vidalaşırdı. Sonra anası ilə, həyat yoldaşı ilə sağollaşıb döyüş dostlarının yanına tələsdi. Onu nə qədər dilə tutsalar da, o, inadından bənmədi. Qisas almaq, düşmənin Ağdama doğru irəliləməsinə imkan verməmək üçün qanlı döyüşlərə atılan Elçin Baxşəliyev 1993-cü ilin iyul ayının 20-də Boyəhmədli kəndi uğrunda gedən döyüşdə qəhrəmancasına şə-

hid oldu. Həmin gün Valide xanım, eləcə də qızları Şəhla, Aytəkin, Şəfəq, oğul, qardaş deyib öz ahlarıyla yeri-göyü yandırsalar da, bütün bu baş verənlərə bir südəmə körpə gözləriylə baxan Altunbəy nələ baş verdiyini dərk etməirdi. Amma onun baxışlarında ayrılığın izi də görünürdü. Bu, doğmalarının diqqətindən yayınmamışdı. Adil də, Şəhla da bu baxışlarda qərribə nələrsə duymuşdular. Görünür, Altunbəy atasına qovuşacağını bilirmiş. Ağdamın işğalından sonra qaçqın həyatı yaşyan ailə bir təsədüf nəticəsində Altunbəyi də itirdi. 2 yaş 6 aylıq olan oğul nişanəsi də ruha çevrildi, atasının ruhuna qovuşmağa gətdi.

Bəli, Hərbi Prokurorluğun Memorial muzeyində sükuta daldığım anlarda mənə elə gəldi ki, Elçin oğlu Altunbəyin əlindən tutub burdakı ziyarətçilərin görüşünə gəlib. Özü də üzündə təbəssüm, gözələrində QƏLƏBƏ nuru!!! Axı 44 günlük Zəfər savaşımızda bütün şəhidlərimizin, düşmənin tapdığı torpaqlarımızın QİSASI alınmışdı! İndi Azərbaycan BAŞINI dik tutub QURURLA Böyük qayıdırsə həyata keçirir...Vətən torpağı müzəffər Ali Baş Komandanın və Qüdrətli Ordumuzun iradəsi ilə öz sakinlərinə qucaq açılıb... İndi şəhid ruhlarının xoşbəxt çağlarıdır...Onlardan biri də Elçinin xoşbəxt ruhudur!..

P. S. Mən həmin o muzeydən Elçinin şeirlərindən nümunələrin üzünü götürdüm. Onu sizin diqqətinizə təqdim edirəm.

VƏTƏN

*Vətən,
Üz qoydum
Vüqarlı torpağına mən.
Bu qarlı,
şaxtalı qış günü
ilq,
mehriban nəfəsin
İsindirdi könlümü
Yazda öpdüm
gülündən,
çiçəyindən.
Torpağının ətrini
Çəkdim ciyərlərimə.
Böyüdü ürəyim -
çiçək-çiçək,
yarpaq-yarpaq.
Böyüdü,
böyüdü
Böyüyüb dağ-dağ oldu.
Keçdim mavi vadilərindən,
Vətən,
İçilməz
bulaqlarından içdim.
Keçilməz
keçidlərindən keçdim.*

PƏRİŞAN-PƏRİŞAN

*Ömrümün yolaıyıcıdan,
Baxar pərişan-pərişan.
Doğma həyət-bacasına
Çıxar pərişan-pərişan.*

*Qurtulammaz qəm yaşından,
Kədər yağar simasından.
Geniş sevgi səmasında,
Çıxar pərişan-pərişan.*

*Əşitmərəm sözlərini,
Yağış yuyub izlərini.
İri qara gözələrini,
Sıxar pərişan-pərişan.*

*Daha çıxmaz oylaqlara,
Payız qonub yarpaqlara.
Üzükləri barmaqlara,
Taxar pərişan-pərişan.*

*Səhəngi almaz əlinə,
Qrıl vurubdu dilinə,
Düşüb zamanın selinə,
Ayar pərişan-pərişan.*

TANIŞDI MƏNƏ

*Bilirəm səhərlər nə olacaqdı,
Görürəm üstümə gələn qəmi də.
Görürəm ömrümün üstə köklənən
Həsərlə çalınan sarı simi də.*

*Görürəm çiçəklər necə açılır,
Bülbüllər eşqindən gülə danışdı.
Yarpaqlar torpağa nə pıçıldayır? -
Bu gizli sevgilər mənə tanışdı.*

*Duyuram şimşəklər nə yazır göyə,
Buludlar hayandan-hayana köçür.
Üçtəlli, beşteilli qərrib duranlar
Nə üçün Şimaldan Cənuba uçar.*

*Bulaqlar nə üçün çaya qovuşur,
Buludlar nə üçün göz yaşı tökür.
Niyyə ürəklərin dərinliyinə
Sevinclə birlikdə kədər də çökür.*

*Böyük səadətlə, kiçik sevinclə
Görürəm gözəldən axan yaşı da
Nə vaxtsa arxamca atılıb qalan
Üstü mamırlayan qara daşı da.*

*Duyuram həmişə yaşadacaqdı
Məni ürəklərdə gözəl kainat
Dünyanın hər üzü tanışdı mənə,
Tanışdı sirriylə, sehriylə həyat.*

BAKİ-AĞDAM QATARI

*Bu gecə,
bu qatar
Məni aparacaq.
Fit verəcək
uzun-uzun,
haray-həşir
qoparacaq.
Ayrılacam Bakıdan,
Ayrılacam İmandan
Ayrılacam
Nazlı-nazlı gözəldən
Gözlərimdən
Məhəbbətlər umandan.
Gecənin qaranlığı
Udacaqdı qatarı.
Düzəcəyəm yollarıma
Qollarıma üstündən
Bu gecə,
bu qatar
Bakıdan-Ağdamacan
Həsərlə gödəldəcək
Uzanacaq qollarım, -
Rəlslərə dönəcək.
Keçib gedəcək qatar
Qollarımın üstündən
Bu gecə,
bu qatar
Qoparacaq Bakıdan,
aparacaqdı məni -
Atacaqdı Ağdama.
Bir dəstə çiçək kimi
Qollarımın üstünə.*

OĞLUM ALTUNBƏYƏ

*Körpə təbəssümündən,
Gözəl nə var dünyada.
Əgər körpə görürsənsə
Gecələr rüyada,
Xoşbəxtlik gözləyir
Deməli səni.*

*Körpə göz yaşlarından
Gözəl nə var dünyada.
Üstünə çilənir,
Sonsuzluq adlı
Həsərlərin, kədərin.*

*Körpə qığıltısından
Gözəl nə var dünyada
Ən gözəl müğənni də
Oxuya bilməz elə.*

*Hər səfərə çıxanda
Bilirəm qayıdanda,
Evde gözləyir məni
Təbəssüm,
göz yaşları.
Həzrin nəğmə andıran,
Bir oğul baxışları.
Görəsən bundan daha
Gözəl nə var dünyada?!*